

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI

**GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE WSCHOWA NA
LATA 2021-2025**

ZA ROK 2021

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wschowa na lata 2021– 2025 został uchwalony dnia 30 listopada 2020r. – uchwała Nr XXII/209/2020 Rady Miejskiej we Wschowie.

Sprawozdanie zostało wykonane przez Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie, który został wyznaczony do koordynowania działań i założeń poprzez zbieranie i analizowanie danych pozyskanych od instytucji i podmiotów uczestniczących w jego realizacji.

Realizatorami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wschowa na lata 2021 – 2025 są następujące instytucje:

- Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie,
- Komenda Powiatowa Policji we Wschowie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii we Wschowie,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna we Wschowie,
- Straż Miejska we Wschowie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie,
- I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej we Wschowie,
- Prokuratura Rejonowa we Wschowie,
- placówki oświatowo-wychowawcze na terenie Gminy Wschowa,
- placówki medyczne na terenie Gminy Wschowa,
- oraz inne instytucje i organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny.

Celem strategicznym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc poprzez zintegrowane działania wszystkich służb oraz podniesienie świadomości społecznej odnośnie przemocy. Założono, że powyższy cel zostanie osiągnięty poprzez realizację 6 celów operacyjnych:

- I. Rozpoznawanie i monitorowanie skali zjawiska przemocy na terenie Gminy Wschowa.
- II. Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- III. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą.
- IV. Cel operacyjny: Działania z osobami stosującymi przemoc w rodzinie

- V. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej.
- VI. Działania profilaktyczne i edukacyjne społeczności lokalnej.

Poniższe sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie zebranych informacji z następujących instytucji: Urzędu Miasta i Gminy Wschowa, Ośrodka Pomocy Społecznej we Wschowie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii we Wschowie, Komendy Powiatowej Policji we Wschowie, Poradni Psychologiczno – Pedagogiczną we Wschowie, I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej we Wschowie, Szkoły Podstawowej nr 1 we Wschowie, Szkoły Podstawowej nr 2 im. Bohaterów Westerplatte we Wschowie, Szkoły Podstawowej nr 3 im. Jana Pawła II we Wschowie, Szkoły Podstawowej w Osowej Sieni, Szkoły Podstawowej w Lginiu, Szkoły Podstawowej w Konradowie, Zespół Pielęgniarek i Położnych „Vita - Med” we Wschowie.

I. Rozpoznawanie i monitorowanie skali zjawiska przemocy na terenie Gminy Wschowa.

Gmina Wschowa w 2021 roku zawarła umowę z Centrum Profilaktyki i Reedukacji "ATELIER" na przeprowadzenie diagnozy profilaktycznej na terenie Gminy Wschowa. Diagnoza obejmowała m.in. obszar zjawiska przemocy w Gminie Wschowa.

W/w diagnoza była diagnozą nieujawnioną. Aby oszacować skalę problemu przemocy wśród dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Wschowa, spytano o to, czy zdarzyło im się doświadczyć przemocy. Twierdząco odpowiedział co piąty ankietowany, tj. 21%. W celu pogłębionej analizy określono również, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów. Na podstawie udzielonych odpowiedzi stwierdzono, że ankietowani najczęściej doświadczali przemocy ze strony kolegów ze szkoły - przyznało to 21 osób, tj. 46%. Znaczna część respondentów wskazała również na znajomych (14 osób, tj. 30%) oraz rodzeństwo (12 osób, tj. 26%). Doświadczenie przemocy ze strony rodziców zadeklarowała mniejsza część badanych – 6 odpowiedzi wskazywało tatę (13%), a 4 mamę (9%). Pozostały odsetek stanowiły inne, bliżej nieokreślone osoby (8 osób, tj. 17%).

Skala przemocy została również zweryfikowana wśród dorosłych mieszkańców miasta i gminy Wschowa. Ankietowanym zadano pytanie o znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu. Twierdzącej odpowiedzi udzieliło

39% badanych, a przeczącej - 40%. Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że najczęściej doznawanym rodzajem przemocy była przemoc fizyczna - wskazało na nią 39 badanych tj. 85%. Przemocy psychicznej i zaniedbania doświadczyło po 13 ankietowanych (28%), mobbingu - 9 osób (20%), przemocy seksualnej - 6 osób (13%), natomiast przemocy ekonomicznej 5 osób (11%). W kolejnym pytaniu zwrócono się z prośbą o wskazanie osoby, która stosowała wobec ankietowanych przemoc. Analiza materiału badawczego wykazała, że najwięcej osób doznało przemocy ze strony partnera/partnerki (17 osób, tj. 37%). W dalszej kolejności badani wskazali na tatę (15 osób, tj. 33%), mamę lub męża/żonę (po 12 osób, tj. 26%), pracodawcę (9 osób, tj. 20%), dziadków (5 osób, tj. 11%), osobę nieznaną (3 osoby, tj. 7%), siostrę lub brata (po 2 osoby, tj. 4%), a także kolegę/koleżankę z pracy lub dziecko/dzieci (po jednej osobie, tj. 2%). Na pytanie o miejsce doświadczenia przemocy, najwięcej odpowiedzi padło na dom (42 osoby, tj. 91%). W mniejszym stopniu deklarowano doznanie tego problemu w pracy (11 osób, tj. 24%), czy w miejscu publicznym (3 osoby, tj. 7%). Stosunkowo niewielka część badanych stwierdziła, że podczas obecnej sytuacji epidemiologicznej doświadczyło przemocy częściej niż przedtem (4 osoby, tj. 8%). Co drugi respondent nie zauważył takiej tendencji (23 osoby, tj. 50%), natomiast 41% mieszkańców miało trudność w jednoznacznym określeniu natężenia omawianego problemu (19 osób). Zebrane w procesie badawczym dane pokazują, iż do stosowania przemocy przyznało się 32% mieszkańców, spośród których 11% zadeklarowało jej stosowanie więcej niż 30 razy, 7% stosowało ją jednokrotnie, po 6% badanych 2-10 razy lub 11-20 razy, natomiast 2% osób - 21-30 razy.

Kolejną analizowaną w diagnozie kwestią była opinia badanych na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci. W odniesieniu do prezentowanych danych warto zwrócić uwagę, że wśród części respondentów występuje tolerancja przemocy jako metody wychowawczej- kary fizyczne popiera 5% badanych, z kolei 24% stwierdziło, że nie ma na ten temat wiedzy. Jednoznacznie negatywnie ocenia tego typu zachowanie 71% mieszkańców. Zjawisko przemocy w nierozzerwalny sposób łączy się z problemem nadużywania alkoholu.

Analizując uzyskane w tym obszarze wyniki badań można stwierdzić, że problem związany z przemocą na terenie Gminy Wschowa występuje na stosunkowo wysokim poziomie.

Ponadto z danych statystycznych Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy wynika, że w Gminie Wschowa zjawisko przemocy w rodzinie występuje od wielu lat, co świadczy o tym liczba wszczętych w ubiegłych latach procedur „Niebieskich Kart”.

Poniższa tabela przedstawia liczbę wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2019-2021.

	2019	2020	2021
Liczba NK sporządzonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji	80	50	41
Liczba NK sporządzonych przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej	2	3	8
Liczba NK sporządzonych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii	0	2	0
Liczba NK sporządzonych przez przedstawiciela oświaty	1	1	2
Liczba NK sporządzona przez inne instytucje	1 /OPS w Głogowie	0	1/OPS w Bojadłach
Łącznie	84	56	51

Powyższe dane wskazują, że w dużej mierze inicjatorem wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” jest Komenda Powiatowa Policji we Wschowie, która następnie o zaistniałej sytuacji informuje Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie we Wschowie. Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2015r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obsługę organizacyjno- techniczną Zespołu zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie.

II. Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie funkcjonuje na podstawie uchwały Nr XI/95/11 Rady Miejskiej we Wschowie z dnia 29 czerwca 2011r. W 2021 roku wydane zostały przez Burmistrza Miasta i Gminy Wschowa zarządzenia zmieniające skład Zespołu Interdyscyplinarnego:

- zarządzenie nr B.0050.3.2021 Burmistrza Miasta i Gminy Wschowa z dnia 15 stycznia

2021r. w sprawie zmiany składu Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,

- zarządzenie nr B.0050.25.2021 Burmistrza Miasta i Gminy Wschowa z dnia 25 lutego 2021r. w sprawie zmiany składu Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,

- zarządzenie nr B.0050.110.2021 Burmistrza Miasta i Gminy Wschowa z dnia 26 lipca 2021r. w sprawie zmiany składu Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zgodnie z art. 9 a ust. 9 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r. poz. 1249 ze zm.) obsługę organizacyjno- techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie.

Zespół Interdyscyplinarny w roku 2021 odbył 41 posiedzeń. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego spotykali się w ramach powoływania odpowiednich grup roboczych. Raz na kwartał Zespół Interdyscyplinarny spotykał się celem omówienia sytuacji rodzin oraz prac grup roboczych i podejmowanych przez nich działań. Ponadto członkowie Zespołu uczestniczyli w 37 posiedzeniach na których zapoznali się z formularzami „Niebieska Karta-A”.

W posiedzeniach Zespołu regularnie uczestniczyli przedstawiciele następujących instytucji: Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie, Komenda Powiatowa Policji, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Sąd Rejonowy, Zespół Pielęgniarek Środowiskowo - Rodzinnych „Vita-Med”. W ramach swoich kompetencji Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie powołał 31 grup roboczych, na których omówiono 157 spraw. W skład grup roboczych wchodził m.in.: pracownicy socjalni, asystent rodziny, dzielnicowi policji, kuratorzy sądowi, pedagodzy. Udział w/Wym. osób był bardzo ważny. Wspólna wymiana doświadczeń, spostrzeżeń pozwoliła podjąć szersze działania pomocowe. Bezpośredni sposób przekazywania informacji, podejmowanie konkretnych działań niewątpliwie usprawnia pracę. Na spotkania grup roboczych zapraszano dorosłe osoby podejrzane o doznawanie przemocy oraz wzywano osoby podejrzane o stosowanie przemocy.

III. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą.

W roku 2021 z terenu Gminy Wschowa żadna z osób doświadczających przemocy nie została umieszczona w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia lub Ośrodkach Interwencji Kryzysowej, gdyż nie wystąpiła w tym zakresie potrzeba. W wyniku działań instytucji pomocowych udzielono wsparcia w zakresie bezpieczeństwa osób doznających przemocy między innymi poprzez (zakaz zbliżania się do miejsca zamieszkania).

Przy współpracy Punktu Konsultacyjnego przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii we Wschowie oraz z Punktu Poradnictwa Specjalistycznego działającego przy Ośrodku Pomocy Społecznej we Wschowie w ramach pomocy osobom dotkniętym przemocą w 2021 roku udzielono wsparcia:

- 62 osobom została udzielona pomoc w formie poradnictwa socjalnego,
- 55 osobom została udzielona pomoc w formie poradnictwa psychologicznego,
- 23 osobom została udzielona pomoc w formie poradnictwa prawnego,
- 60 rodzin została udzielona pomoc w formie poradnictwa zawodowego i rodzinnego,

Przy czym w samym Punkcie Konsultacyjnym działającym przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii we Wschowie objęto pomocą psychologiczną 12 dzieci i 11 osób dorosłych.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna we Wschowie objęła wsparciem specjalistycznym osoby, które były dotknięte przemocą. W formie wsparcia psychologicznego pomoc otrzymało 17 osób i natomiast w formie wsparcia pedagogicznego 9 osób.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie w ramach działań ochrony pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w Punkcie Specjalistycznym Poradnictwa i Interwencji Kryzysowej objęło pomocą psychologiczną 1 osobę, oraz udzielono poradnictwa socjalnego 4 osobom.

W 2021 roku funkcjonariusze z Komendy Powiatowej Policji we Wschowie objęli 36 rodzin procedurą Niebieskiej Karty. 38 osobom, wobec których istniało podejrzenie, że były dotknięte przemocą w rodzinie zapewniono wsparcie prawne. Osoby te poinformowano o możliwości złożenia zawiadomienia z art.207 KK oraz o instytucjach działających na terenie Gminy Wschowa, które w swojej działalności mają za zadanie nieść pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Szkoła Podstawowa Nr 1 we Wschowie objęła wsparciem pedagogicznym 5 uczniów dotkniętych przemocą w rodzinie.

Szkoła Podstawowa w Osowej Sieni objęła swoim wsparciem pedagogicznym 1 ucznia dotkniętego przemocą w rodzinie.

Szkoła Podstawowa Nr 2 we Wschowie objęła wsparciem pedagogicznym 1 ucznia dotkniętego przemocą w rodzinie.

Szkoła Podstawowa w Łysinach objęła wsparciem pedagogicznym 2 uczniów dotkniętych przemocą w rodzinie.

Szkoła Podstawowa Nr 3 we Wschowie objęła swoim wsparciem specjalistycznym: psychologiczno-pedagogicznym 1 osobę dotkniętą przemocą w rodzinie.

Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie w roku 2021 realizował program terapeutyczny. Głównym celem programu terapeutycznego było zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Wschowa oraz udzielanie profesjonalnej pomocy, edukowanie, zapewnienie im bezpieczeństwa oraz nakierowanych na zatrzymanie doznawania przemocy.

Cele szczegółowe zapewniały:

- zwiększenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie wśród wszystkich mieszkańców gminy Wschowa (ulotki, zajęcia profilaktyczne w szkołach, plakaty)
- zwiększenie skuteczności podejmowanych działań w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą poprzez wsparcie specjalistyczne (porady prawne, pomoc psychologiczna i socjalna)
- utworzenie punktu poradnictwa specjalistycznego działającego przy Ośrodku Pomocy Społecznej we Wschowie.

W 2021 roku na terenie Gminy Wschowa nie utworzono grup wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie, gdyż nie wystąpiły w tym zakresie potrzeby. Ponadto sytuacje związane z pandemią powodowały niechęć mieszkańców do tej formy pomocy.

W roku 2021 na terenie Gminy Wschowa nie występowały sytuacje, w których należało zabezpieczyć dzieci w trybie art.12a z dnia 29 lipca 2005r. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Grupy robocze powołane przez Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2021 roku prowadził pracę z 37 rodzinami, w których dochodziło do przemocy.

IV. Działania z osobami stosującymi przemoc w rodzinie.

W 2021 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 51 formularzy „Niebieskie Karty”, 36 założone przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji we Wschowie, 1 przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Górze oraz 1 przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Zielonej Górze, 1 przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji- Północ w Poznaniu (przekazano ksero wraz z oryginałem) 8 formularzy zostało sporządzonych przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej we Wschowie oraz 1 przez pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Bojadłach. Ponadto do Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpłynął 1 formularz Niebieska Karta- A sporządzony przez pracownika Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej we Wschowie oraz 1 przez pracownika I Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Dwujęzycznymi im. T. Zana we Wschowie.

W 2021 roku Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie we Wschowie działaniami w ramach procedury „Niebieska Karta” monitorował pracę grup roboczych w 37 rodzinach. W Szkole Podstawowej w Osowej Sieni w roku szkolnym 2021/2022 był jeden potwierdzony przypadek stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka. W Szkole Podstawowej Nr 1 we Wschowie procedurą „Niebieska Karta” objętych zostało 5 uczniów.

W 2021 roku w 43 rodzinach zakończono procedurę „Niebieskie Karty”. W przypadku 33 rodzin zakończenie procedury nastąpiło z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy, natomiast w 10 rodzinach zakończono procedurę z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowanych działań (np. sprawca przemocy już nie zamieszkuje z rodziną, nastąpił rozpad małżeństwa czy związku, nastąpił zgon, sprawca został odizolowany od rodziny – przebywa w zakładzie karnym).

Na terenie Miasta i Gminy Wschowa w 2021r. nie było zgłoszeń o ponownym stosowaniu przemocy w rodzinie przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc.

Ponadto dla osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie realizowano program korekcyjno-edukacyjny. Program oddziaływań korekcyjno – edukacyjny jest jednym z efektywniejszych sposobów pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie w Polsce. Jego celem jest przede wszystkim rozwijanie umiejętności samokontroli i kształtowanie pozytywnych wzorców relacji interpersonalnych. Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne, mają wpływać również na uzyskanie zmiany postaw i zachowań osób stosujących przemoc

w rodzinie, dlatego też są skutecznym sposobem realizacji programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Program kierowany był w szczególności do:

- osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, odbywających karę pozbawienia wolności w zakładach karnych albo wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych;
- osób stosujących przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od alkoholu lub narkotyków lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, dla których oddziaływania korekcyjno – edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii;
- osób, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym (w tym m.in. osoby nie radzące sobie ze złością, które rozładowują napięcia poprzez zachowania agresywne).

W 2021 roku wyniku działań grup roboczych 16 osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie skierowano na zajęcia korekcyjno-edukacyjne, które prowadzone były przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie.

Wchodząca w życie, w dniu 30 listopada 2020 r. ustawa z dnia 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U.z 2020 r., poz. 956) wprowadziła zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Kodeksie postępowania cywilnego, dotyczące postępowania zobowiązującego sprawcę przemocy do opuszczenia mieszkania zajmowanego wspólnie z ofiarą przemocy. Wprowadzane zmiany dotyczą nadania Policji oraz Żandarmerii Wojskowej (w stosunku do żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową) uprawnienia do wydania nakazu natychmiastowego opuszczenia mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Nakaz lub zakaz mogą być wydane podczas interwencji podjętej przez funkcjonariuszy lub żołnierzy albo w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy w rodzinie. Ustawa określa również kryteria, które policjanci lub żołnierze mają uwzględniać przy ocenie istnienia przesłanek do wydania nakazu lub zakazu. Nakaz lub zakaz mogą być wydane łącznie, nawet w przypadku nieobecności we wspólnie zajmowanym mieszkaniu osoby stosującej przemoc rodzinie. Będą przy tym natychmiast wykonalne i będą wskazywały m.in. obszar lub odległość od wspólnie zajmowanego mieszkania, którą osoba stosująca przemoc będzie obowiązana zachować.

W związku z powyższym realizując to zadanie policjanci z Komendy Powiatowej

Policji we Wschowie w 2021 roku zatrzymali w postępowaniu karnym 5 osób, natomiast 11 osób zostało doprowadzonych do Pomieszczenia dla Osób Zatrzymanych w celu wytrzeźwienia.

V. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej.

W ramach zadania instytucje z terenu Gminy Wschowa, biorące udział w realizacji Programu umożliwiły pracownikom udział w szkoleniach obejmujących zakres przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rozwijania współpracy interdyscyplinarnej.

Dwie spośród siedmiu szkół podstawowych działających na terenie Gminy Wschowa w 2021 roku umożliwiło pedagogom szkolnym udział w szkoleniach obejmujących tematykę zjawiska przemocy w rodzinie. W Szkole Podstawowej nr 1 we Wschowie – jedna osoba uczestniczyła w szkoleniu z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W Szkole Podstawowej w Lginiu pedagog szkolny uczestniczył w dwóch szkoleniach z w/w tematyki. Szkoła Podstawowa nr 3 im. Jana Pawła II we Wschowie oraz Szkoła Podstawowa im. Stanisława Staszica w Osowej Sieni nie realizowały szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie w roku 2021 pracownik socjalny uczestniczył w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy pn. „ Dziecko jako ofiara przemocy, „Rodzina dziecka – ofiary przemocy. Praca interwencyjna nad zmianą”. Pedagog z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie uczestniczył w szkoleniu pn. „Wsparcie ofiar handlu ludźmi”.

Komenda Powiatowa Policji we Wschowie zorganizowała cztery szkolenia dla funkcjonariuszy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie umożliwił pracownikom socjalnym udział w wielu szkoleniach o różnej tematyce, która obejmowała także zakres przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Pracownicy socjalni uczestniczyli łącznie w 7 szkoleniach o następującej tematyce:

- Praktyka procedury „Niebieskie Karty”,
- Praca z rodziną z problemem alkoholowym,
- Praca z osobami DDA – błędy w komunikacji,
- Praktyka pieczy zastępczej,

Kompetencje wychowawcze, czyli jak pomagać klientom w kontaktach z dziećmi i młodzieżą,

Jak z rodzica wyciągnąć rodzica? Praca z klientem niepełnosprawnym intelektualnie,
Praca socjalna z beneficjentem pomocy społecznej – metodyka oraz procedury.

Urząd Miasta i Gminy Wschowa w ramach w/w celu zlecił firmie GENESIS Centrum Edukacyjno-Szkoleniowe przeprowadzenie superwizji grup zawodowych pracujących w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy.

Ponadto dwie osoby pracujące w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii zostały objęte wsparciem w formie uczestnictwa w superwizji.

Zajęcia superwizyjne odbyły się w czerwcu 2021r. i uczestniczyli w nich m.in. pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej we Wschowie, asystent rodziny, pedagodzy szkolni, dzielnicowi, członkowie GKRPAiPN, pielęgniarka środowiskowa.

Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej we Wschowie dodatkowo uczestniczyli w miesiącu czerwcu 2021r. w spotkaniu superwizyjnym, które zostało dofinansowane z Krajowego Funduszu Socjalnego.

W 2021 roku cel operacyjny: Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej został zrealizowany, o czym świadczą informacje przedstawione w powyższym opisie na podstawie otrzymanych danych od poszczególnych realizatorów Programu. Należy zaznaczyć, że realizacja celu musiała uwzględniać sytuację epidemiologiczną spowodowaną SARS-COV-2.

VI. Działania profilaktyczne i edukacyjne społeczności lokalnej.

Profilaktyka społeczna jest to system metod i środków mających na celu usuwanie przyczyn ujemnych zjawisk społecznych i stwarzanie warunków prawidłowego funkcjonowania i rozwoju jednostek oraz grup społecznych. Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczanie i likwidowanie czynników, które blokują prawidłowy rozwój. Działaniami profilaktycznymi jest rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy (broszury, plakaty, ulotki itp.), udział w kampaniach społecznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie organizowanie na

terenie gminy, prowadzenie poradnictwa w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz stosunku do grup ryzyka np. małoletnich w ciąży.

Urząd Miasta i Gminy Wschowa w 2021 roku ze środków przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Wschowa zakupił materiały profilaktyczne (ulotki, plakaty, broszury) o tematyce związanej z uzależnieniami od alkoholu i narkotyków, depresją wśród osób dorosłych i młodzieży, profilaktyką zdrowotną w ciąży, promocją KRPA, sprzedażą napojów alkoholowych, przemocą domową, zobowiązaniem do leczenia odwykowego, procedura zakładania „Niebieskiej Karty”. Przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej we Wschowie materiały profilaktyczne zostały rozpowszechnione w 18 miejscach między innymi:

- 1) Urząd Miasta i Gminy Wschowa,
- 2) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie,
- 3) Powiatowy Urząd Pracy we Wschowie,
- 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałaniu Narkomanii
- 5) Nowy Szpital we Wschowie,
- 6) Zespół Pielęgniarek i Położnych „Vita Med” we Wschowie,
- 7) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska „Eskulap”
- 8) Centrum Medyczne „Hubert”,
- 9) NZOZ „Salus” Grażyna Kozioł Szablowska,
- 10) Słupy i tablice informacyjne na terenie wiejskim gminy Wschowa,
- 11) Komenda Powiatowa Policji we Wschowie,
- 12) Zespół Kuratorski we Wschowie,
- 13) Szkoła Podstawowa nr 1 we Wschowie,
- 14) Szkoła Podstawowa nr 2 we Wschowie,
- 15) Szkoła Podstawowa nr 3 we Wschowie,
- 16) I Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Tomasz Zana we Wschowie,
- 17) I Zespół Szkół im. Stanisława Staszica we Wschowie,
- 18) Dom Dziennego Pobytu we Wschowie

Dodatkowo na terenie Szkoły Podstawowej w Osowej Sieni, Szkoły Podstawowej Nr 1 we Wschowie, Szkoły Podstawowej Nr 3 we Wschowie, Szkoły Podstawowej w Lginiu, Szkoły Podstawowej w Konradowie rozpowszechniane były materiały edukacyjne np. plakaty zawierające informacje dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie oraz informacje o instytucjach udzielających pomocy w sytuacji doświadczania przemocy w rodzinie. Powyższe informacje umieszczane były w gablotach szkół, na tablicach itp.

Materiały edukacyjne dotyczące zjawiska przemocy w roku 2021r. zostały rozpowszechnione również przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie m.in. plakaty, które wywieszane były na tablicy ogłoszeń w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie, broszury, ulotki dostępne były w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie, dodatkowo informacje umieszczone zostały na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie.

Materiały edukacyjne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności rozpowszechnione zostały też przez Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej we Wschowie.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc w rodzinie jest szczególnie drastycznym problemem w naszym kraju, nie jest zjawiskiem marginalnym. Jest bardziej powszechna niż przemoc, jaka występuje na ulicach i w innych miejscach publicznych. Przemoc w rodzinie jest zamierzonym i wykorzystującym przewagę sił działaniem skierowanym przeciw członkowi rodziny, które narusza jego prawa i dobra osobiste powodując cierpienia i szkody. Człowiek doświadczający przemocy nie może być za nią obwiniany. Dzieci i młodzież mają prawo do wzrastania w bezpiecznym środowisku wolnym od przemocy, a obowiązkiem dorosłych jest im to zapewnić, gdyż zarówno bezpośrednie jak i odległe skutki przemocy są groźne dla zdrowia i życia.

W związku z powyższym w szkołach prowadzone były spotkania z rodzicami podczas, których poruszane były zagadnienia profilaktyki przemocy w rodzinie oraz prowadzone były programy profilaktyczne. Szkole Podstawowej w Osowej Sieni w ramach działań edukacyjnych skierowanych do uczniów klas młodszych realizowane były programy profilaktyczne

dotyczące profilaktyki uniwersalnej i promocji zdrowia psychicznego tj. „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej” oraz „W krainie emocji”. Ponadto na terenie szkoły utworzony został punkt konsultacyjny, w którym dyżur pełnią specjaliści, z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej we Wschowie, w związku z tym rodzice oraz uczniowie mieli możliwość konsultacji ze specjalistami. W Szkole Podstawowej Nr 3 we Wschowie zorganizowano 2 spotkania z rodzicami dotyczące przemocy słownej i emocjonalnej oraz podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie oraz 1 program profilaktyczny – były to warsztaty dla klas 5 dotyczące radzenia sobie z emocjami prowadzone były przez pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej we Wschowie. W Szkole podstawowej Nr 1 we Wschowie w ramach działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców przeprowadzono 26 spotkań poruszających zagadnienie profilaktyki przemocy. Ponadto przeprowadzono 32 warsztaty profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży. W Szkole Podstawowej w Lginiu zorganizowano 6 spotkań z rodzicami oraz 4 programy profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży.

SP-3

→ SP-1

→ SP
Rgin'

W Szkole Podstawowej w Konradowie odbyło się spotkanie z psychologiem dla uczniów klas 8 oraz podejmowano działania mające na celu zapobieganie uzależnieniom i zjawiskom przemocy w rodzinie. Ponadto proponowano rodzicom konsultacje psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci, na zebraniach z rodzicami i lekcjach wychowawczych poruszano problem trudności emocjonalnych dzieci i młodzieży, trudności wychowawczych, niepowodzeń szkolnych oraz kontaktów rówieśniczych. Prowadzone były programy profilaktyczne: „Bieg po zdrowie”, „Kubusiowi przyjaciele natury”, „Akademia bezpiecznego Puchatka”.

Konradowo

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna we Wschowie w 2021r. realizowała zadania z zakresu wspierania prawidłowego funkcjonowania rodzin, podejmowania działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywania już istniejących oraz wspierania rodzin niewydolnych poprzez specjalistyczne wsparcie psychologiczne i terapeutyczne dzieci, młodzieży i ich rodziców/opiekunów, w tym udzielanie porad i prowadzenie terapii w zakresie:

- trudności wychowawczych,
- problematyki przemocy domowej, uzależnień,
- trudności emocjonalnych dzieci i młodzieży (problemów psychicznych szczególnie związanych z okresem pandemii oraz nauczania w formie zdalnej),
- trudności z porozumiewaniem się z nastolatkami,

- niepowodzeń szkolnych związanych z relacjami, kontaktami z rówieśnikami,
- niepowodzeń szkolnych związanych z nauką i trudnościami występującymi w tym zakresie,
- zaburzeń zachowania
- niedostosowania społecznego. Łącznie udzielono 163 konsultacje i porady oraz przeprowadzono 66 terapii.

Asystentura rodziny zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ma ona na celu wsparcie rodzin z problemami wychowawczymi, ale także zmianę systemu opieki nad dziećmi, które pozbawione są opieki rodziców. Asystent rodziny ma na celu pracę z rodziną w problemach nie tylko wychowawczych, lecz także w sprawach codziennych. Realizowana przez niego pomoc polega na wsparciu w przezwyciężeniu trudności, w poprawie sytuacji życiowej, by w przyszłości rodzina samodzielnie pokonywała własne problemy. W 2021r. objętych współpracą z asystentem rodziny było 12 rodzin niewydolnych wychowawczo, w tym 4 rodziny objęte były procedurą „Niebieska Karta”. W związku z powyższym asystent rodziny przeprowadził 34 konsultacje wychowawcze oraz 185 poradnictw rodzinnych w rodzinach objętych procedurą „Niebieska Karta”.

Jednym z najważniejszych działań podejmowanych na rzecz zmniejszenia skali występowania przemocy w rodzinie jest prowadzenie edukacji społecznej oraz działań profilaktycznych zmniejszających ryzyko jej wystąpienia. Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie w 2021r. brał udział w kampaniach społecznych m.in. w kampanii "Powiedz co czujesz. Zdemaskuj emocje" to kampania społeczna Ministerstwa Zdrowia, której celem było zwrócenie uwagi na problemy psychiczne dzieci i młodzieży. Kampania promowała specjalną infolinię oferującą doraźne wsparcie psychologiczne dzieciom i młodzieży, a także ich rodzicom i opiekunom. Numer działał przez całą dobę, a połączenie z nim było bezpłatne. Młodzi ludzie, którzy od zwykłej rozmowy telefonicznej wolą komunikator, mogli skorzystać z chatu dostępnego na stronie internetowej Rzecznika Praw Dziecka.

Upowszechnianie informacji na temat Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia", które jest placówką prowadzoną przez Stowarzyszenie "Niebieska Linia" na zlecenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA). Oferowana pomoc psychologiczną i prawną osobom doznającym przemocy i świadkom przemocy w rodzinie. Pomoc udzielana jest w języku polskim, angielskim, rosyjskim oraz migowym. Podejmuje również działania polegające na kontakcie z lokalnymi instytucjami w celu udzielenia pomocy osobom, które tego potrzebują oraz interwencje wobec

osób skazanych za przestępstwo z użyciem przemocy lub groźby karalnej wobec osoby najbliższej.

O tym, że przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym nikogo nie trzeba przekonywać. Natomiast należy ciągle przypominać, że nie jest to sprawa rodzinna oraz, że klaps jest formą przemocy fizycznej wobec dziecka. Wszelkie działania jakie podejmował Ośrodek Pomocy Społecznej we Wschowie w 2021r. miały charakter edukacyjny, poprzez rozpowszechnianie materiałów (ulotki, broszury) na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz informacyjny, poprzez umieszczanie na stronach internetowych tutejszego Ośrodka informacji o miejscach i formach wsparcia dla ofiar i świadków przemocy oraz o miejscach wsparcia dla sprawców przemocy.

Podsumowanie

Głównym założeniem „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025” było stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia, który w szczególności skierowany będzie dla rodzin doznających przemocy oraz świadków przemocy w rodzinie, a także dla sprawców przemocy celem korygowania ich negatywnych zachowań. Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze. Poprzez realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie wsparcie rodziny miało charakter profilaktyczny i naprawczy. Rodzina w pierwszej kolejności otrzymała szeroki wachlarz pomocowy, dzięki któremu zaistniała możliwość zaprzestania negatywnych zachowań i ich skutków przez sprawcę przemocy. „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025” dał możliwość wypracowania kompleksowego systemu współpracy między instytucjami dążącymi do przywrócenia prawidłowego funkcjonowania rodziny w społeczeństwie. Stan ten został osiągnięty, ponieważ rodzina dotknięta przemocą otrzymała kompleksowe, interdyscyplinarne wsparcie przy jednoczesnym wykorzystaniu własnych zasobów.

Sporządziły:

Elżbieta Kołodziejczyk
Edyta Żmijewska
Natalia Nowak
Wiesława Kruk
